

LIETUVOS ŠVIETIMO TARYBA

DĖL PROFESINIO MOKYMO KAITOS STRATEGINIŲ KRYPTIŲ

Lietuvos švietimo taryba (toliau – Taryba) 2014 m. gegužės mėn. 15 d. nagrinėjo profesinio mokymo politikos formavimo ir įgyvendinimo klausimus. Taryba primena, kad profesinio mokymo politikos formavimui didelį postūmį padarė kintantis požiūris į profesinį mokymą, atspindintis valstybės strateginiuose dokumentuose – Valstybinėje švietimo 2013–2022 metų strategijoje, 2014–2020 metų nacionalinėje pažangos programoje, 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programoje, Profesinio mokymo plėtros 2014–2016 metų veiksmų plane, ir itin didelės Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinių fondų investicijos¹. Per šiuos metus pradėta spręsti nemažai profesinio mokymo problemų ir pasiekta akivaizdžių teigiamų rezultatų: atidaryti 42 sektoriniai praktinio mokymo centrai, išplėstos profesinio mokymo formos – 2015–2016 m.m. išbandytos 44 modulinės profesinio mokymo programos, diegiama pameistrystė, 14 švietimo posričių parengtos ir profesinio mokymo įstaigoms laisvai prieinamos elektroninės mokymo(-si) priemonės, profesinį mokymą renkasi daugiau mokinių ir kt. Visgi, profesinis mokymas vis dar susiduria su iššūkiais, dėl kurių Lietuvos švietimo taryba teikia pastabas ir pasiūlymus.

I. Lietuvos ūkio aprūpinimas profesijos specialistais

1. Nors Švietimo ir mokslo ministerija imasi profesinio mokymo patrauklumo didinimo ir Lietuvos statistikos departamento duomenys rodo, kad į profesinį mokymą stojančiųjų daugėja², visuomenė dažnai vis dar nuvertina profesinio mokymo teikiamą naudą. Lietuvoje profesinį mokymąsi renkasi 15 proc. jaunuolių, tuo tarpu tarptautinės Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos šalių vidurkis – 40 proc.³ Lietuvos verslas skaičiuoja (priklausomai nuo ūkio šakos), kad, siekiant aprūpinti Lietuvos ūkį profesijos specialistais, santykis tarp baigusiujų profesinį ir aukštąjį mokymą turėtų būti penki-devyni

¹ Profesinio mokymo plėtros 2014–2016 metų plano 11 punkte nurodoma, kad „Šiuo ir ankstesniu Europos Sąjungos finansinės paramos laikotarpiu profesinio mokymo sritis buvo labiausiai finansuojama švietimo sritis.“

² Lietuvos statistikos departamento pateikiamoje statistinėje lentelėje „Mokiniai, stojantys į profesinio mokymo įstaigas“ nurodoma, kad 2013–2014 m.m. į profesinio mokymo įstaigas stojo 22,4 tūkst. asmenų, o 2015–2016 m.m. – beveik 23,7 tūkst. asmenų.

³ Tarptautinės Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (angl. OECD) ataskaitos „Education at a glance 2016“, publikuotos 2016 m. rugsėjo 15 d., dalis „Country Notes. Lithuania“, p. 4. <http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/education/education-at-a-glance-2016/lithuania_eag-2016-68-en#.WD_eobeQq2w#page1>

asmenys, baigę profesinio mokymo įstaigą, ir vienas, baigęs aukštąją mokyklą⁴. Dažnėja atvejų⁵, kai asmuo, baigęs aukštąją mokyklą, profesines žinias ir praktinius gebėjimus bei įgūdžius gilina pagal profesinio mokymo programas. Tai rodo, kad valstybė prastai planuoja būsimųjų specialistų poreikį ir atitinkamai pagal tai nesubalansuotai paskirsto mokymo vietas tarp profesinio mokymo įstaigų ir aukštųjų mokyklų. Kad susiformuotų ūkio poreikius labiau atitinkanti specialistų kvalifikacijų struktūra ir būtų išlaikytas balansas tarp profesinio, koleginio ir universitetinio išsilavinimo,

- profesinis mokymas jaunimui turėtų tapti *pirmuoju pasirinkimu*, tai yra, žymiai didesnė jaunimo dalis pirmiausiai turėtų rinktis profesinį mokymą,

- ir turėtų būti politiniu lygiu išdiskutuoti ir priimti politiniai sprendimai dėl valstybės finansuojamų vietų paskirstymo profesiniam mokymui ir aukštajam mokslui (šios priemonės įgyvendinimas neišvengiamai kels visos švietimo sistemos finansavimo klausimą, kuris turėtų būti iš esmės peržiūrėtas).

Kad profesinis mokymas taptų *pirmuoju pasirinkimu*, turi didėti profesinio mokymo patrauklumas. Tam reikia į ugdymą karjerai žiūrėti holistiškai, tai yra, sąmoningas profesinio gyvenimo kūrimas turi apimti ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą, bendrąjį ugdymą, profesinį mokymą, studijų laikotarpį, suaugusio asmens tęstinį mokymą(-si). Tuo pačiu reikia įgyvendinti kompleksines ugdymo karjerai priemones, skirtas įvairioms tikslinėms grupėms – būsimiems profesinio mokymo mokiniams, pedagoginei bendruomenei, tėvams (įtėviams, globėjams)⁶. 2010 – 2015 m. ES struktūrinių fondų lėšomis buvo įgyvendintas projektas „Ugdymo karjerai ir stebėsenos modelių sukūrimas ir plėtra bendrajame lavinime ir profesiniame mokyme“, kurio vertė – 12,45 mln. Euro (43 mln. litų). Nuo 2012 iki 2015 m. virš 3,4 mln. Euro (virš 11,7 mln. litų) europinių lėšų skirta projektui „Ugdymo karjerai infrastruktūros bendrajame lavinime ir profesiniame mokyme sukūrimas ir plėtra“. Nors buvo investuotos didelės lėšos, bet Taryba nepastebi, kad projektais pradėtos veiklos toliau būtų įgyvendinamos be europinių lėšų, pavyzdžiui, mokyklose dirbtų karjeros ugdymo specialistai. Taip pat pasigendama projektų efektyvumo įvertinimo. Į tai atsižvelgdama Taryba atkreipia dėmesį, kad 2014-2020 m. periodu planuojamos ES struktūrinių fondų lėšos ugdymui karjerai būtų paskirstytos orientuojantis į lėšų panaudojimo veiksmingumą ir siekiant sukurti ilgalaikį poveikį turintį rezultatą.

⁴ Lietuvos darbdavių konfederacijos savo narių (1800 įmonių) apklausos, vykdytos 2016 m. pradžioje, duomenys.

⁵ Lietuvos statistikos departamento pateikiamoje statistinėje lentelėje „Mokiniai, stojantys į profesinio mokymo įstaigas“ nurodoma, kad 2013-2014 m. m. į profesinio mokymo įstaigas stojo 319 asmenų, baigusią kolegiją ar universitetą, o 2015-2016 m. m. tokių stojančiųjų į profesinio mokymo įstaigas buvo 1592 asmenys.

⁶ Lietuvos darbdavių konfederacijos apklausa (nepublikuota) rodo, kad 70 proc. mokinių sprendimus dėl karjeros – mokytis profesinėje ar aukštojoje mokykloje, kokią specialybę rinktis – priima remdamiesi ne savo, bet savo aplinkos nuomone.

Nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. visose mokyklose, vykdančiose bendrojo ugdymo ar profesinio mokymo programas, turėjo būti pradėta įgyvendinti Ugdymo karjerai programa⁷. Labai svarbu, kad ši programa būtų įgyvendinama ne paskutinėse bendrojo ugdymo klasėse, bet nuo pat pradinių klasių. Turi būti realiai įdiegti ugdymo karjerai elementai ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme skatinant vaiko kūrybiškumą ir žingeidumą, pažinimo džiaugsmą, padedant suvokti aplinką ir žmonių darbinės veiklas. Taip pat svarbu, kad, įgyvendinant ugdymo karjerai programą, bendradarbiautų bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo įstaigos – pristatant profesijas būtų privalomai apsilankoma profesinėse mokyklose, sektoriniuose praktinio mokymo centruose. Atnaujinus teisės aktus⁸, bendrojo ugdymo mokyklų technologijų pamokos galėtų vykti profesinio mokymo įstaigose. Ne mažiau svarbu, kad keistųsi ne tik teisės aktai, bet ir pačių ugdymo įstaigų požiūris vienos į kitą ir bendrojo ugdymo mokyklos ir profesinio mokymo įstaigos nelaikytų viena kitos konkurentais, bet bendradarbiautų. Prie profesijos populiarinimo Taryba skatina prisidėti taip pat ir verslą, kviesdama jo atstovus lankytis bendrojo ugdymo bei profesinio mokymo įstaigose ir pristatyti reikalingas profesijas ir karjeros galimybes. Paskatinti rinktis profesinį mokymą taip pat turėtų jaunimo skatinimo sistema, pagal kurią pirmiausiai į profesinį mokymą stojantys asmenys gautų papildomą stojamąjį balą, jei vėliau nuspręstų mokslus tęsti aukštojoje mokykloje – kolegijoje arba universitete.

2. Profesinio mokymo įstaigų tinklo optimizavimas, jo gyvybingumo užtikrinimas

Lietuvos statistikos departamentas nurodo, kad 2015-2016 m. Lietuvoje veikė 76⁹ profesinio mokymo įstaigos, kuriose įkurti 42 sektoriniai praktinio mokymo centrai. Kaip pastebi Valstybės kontrolė¹⁰, įstaigų tinklas nėra optimalus, sektorinių praktinio mokymo centrų materialinė bazė nėra panaudojama efektyviai. Šiuo metu nėra aiškios sistemos, kas ir kaip finansuos materialinės bazės atnaujinimą pasibaigus šiam ES struktūrinio finansavimo periodui. Taip pat nėra iki galo sutvarkyti teisės aktai, leidžiantys glaudžiau bendradarbiauti bendrojo ugdymo, profesinio mokymo, aukštojo mokslo institucijoms ir verslui naudojantis sektorinių praktinio mokymo centrų baze. Kartu Valstybės kontrolė minėtajame veiklos audite pažymi, kad patys centrai neužtikrina savo gyvybingumo, negebėdami tinkamai

⁷ Ugdymo karjerai programa, patvirtinta 2014 m. sausio 15 d. švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. V-72, <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/11018e70d00711e39b2ab5bbcc4f49fb?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=719c60d9-fb1e-4a13-8168-6d622a846481>.

⁸ Šiuo metu nėra teisiškai išspręsti klausimai, kaip turėtų būti organizuojamos ir apmokamos bendrojo ugdymo mokinių technologijų pamokos profesinio mokymo įstaigose.

⁹ Lietuvos statistikos departamento pateikiama statistinė lentelė „Profesinio mokymo įstaigų skaičius“.

¹⁰ Valstybės kontrolės veiklos audito ataskaita „Kaip panaudojamos profesinio mokymo galimybės“, http://www.vkontrolė.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=2

planuoti naujų vartotojų pritraukimo ir mokymo paslaugų pardavimo veiklą ar jas vykdyti. Lietuvos švietimo taryba pritaria Valstybės kontrolės rekomendacijai teikti metodinę pagalbą profesinio mokymo įstaigoms diegiant veiklos planavimą ir vertinimą, nes, „siekdamos racionaliai planuoti veiklą, įstaigos turėtų rengti veiklos planus, kuriuose būtų įvardyti jų veiklos tikslai ir uždaviniai, fiksuoti siektini teikiamų paslaugų kiekybiniai ir kokybiniai parametrai, nustatyta paslaugų pardavimo ir viešinimo strategija.“¹¹

3. Specialiųjų ugdymosi poreikių realizavimas profesiniame mokyme

Lietuvos švietimo taryba pritaria Lietuvos profesinio mokymo tarybos siūlymams, teiktiems švietimo ir mokslo ministrui 2016 d. kovo 1 d. kreipimusi¹², ir dar sykį atkreipia dėmesį į šią problematiką. Lietuvos profesinio mokymo taryba minėtame kreipimesi pažymi, kad „intelektu sutrikimą turinčių asmenų skaičius profesinio mokymo įstaigoje yra 20“ (t. y. grupė sudaroma, kai susirenka tiek norinčių mokytis asmenų)¹³. Tuo tarpu bendrojo ugdymo mokykloje atitinkamus sutrikimus turinčių asmenų klasė sudaroma, kai norą mokytis išreiškia 10 arba 12 mokinių¹⁴. Atsižvelgiant į tai, Lietuvos švietimo taryba skatina kuo greičiau suvienodinti teisės aktus¹⁵ ir nustatyti vienodus klasių sudarymo reikalavimus asmenims su specialiaisiais ugdymosi poreikiais bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose. Kartu Lietuvos švietimo taryba atkreipia dėmesį į santykinai mažesnę specialiųjų pedagogų ir kitų pagalbos specialistų skaičių profesinio mokymo įstaigose nei bendrojo ugdymo mokyklose¹⁶. Palaikydama Lietuvos profesinio mokymo tarybą, Lietuvos švietimo taryba pritaria siūlymui „Švietimo ir mokslo ministerijai parengti programą, kurioje būtų numatyta per kelis metus padidinti pagalbos specialistų, dirbančių pirminį mokymą teikiančiose profesinio mokymo įstaigose, skaičių (profesinio mokymo įstaigose dirbančių pagalbos specialistų ir jiems tenkančių mokinių skaičiaus santykis turėtų būti tolygus bendrojo ugdymo mokyklose dirbančių pagalbos specialistų ir mokinių santykiui)“¹⁷. Kartu Taryba siūlo peržiūrėti asmenų su specialiaisiais ugdymosi poreikiais finansavimo valstybės

¹¹ Op. cit., p. 15.

¹² Lietuvos profesinio mokymo tarybos 2016 m. vasario 11 d. posėdžio protokolo Nr. 16 išrašas.

¹³ Lietuvos profesinio mokymo tarybos 2016 m. kovo 1 d. kreipimasis į švietimo ir mokslo ministrę ir Lietuvos profesinio mokymo tarybos 2016 m. vasario 11 d. posėdžio protokolo Nr. 16 išrašas.

¹⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011-06-29 nutarimas Nr. 768 „Dėl mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“ ir nutarimo pakeitimai, priimti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-08-28 nutarimu Nr. 788 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimo Nr. 768 „Dėl mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“.

¹⁵ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012-03-15 įsakymas Nr. V-782 „Formaliojo profesinio mokymo aprašas“.

¹⁶ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011-07-08 įsakymas Nr. V-1229 „Dėl specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašo“.

¹⁷ Lietuvos profesinio mokymo tarybos 2016 m. kovo 1 d. kreipimasis į švietimo ir mokslo ministrę ir Lietuvos profesinio mokymo tarybos 2016 m. vasario 11 d. posėdžio protokolo Nr. 16 išrašas.

lėšomis metodiką įtvirtinančius teisės aktus, kad šios asmenų grupės problematika būtų sprendžiama ne vien ES struktūrinių fondų projektinėmis lėšomis.

II. Profesijos mokytojų rengimas

Lietuvos švietimo taryba yra priversta kartoti savo 2014 m. nutarimo dalį dėl profesijos mokytojų rengimo ir jų kvalifikacijos tobulinimo, nes nepastebi žymių pokyčių šioje srityje. Kaip ir 2014 metais, taip ir dabar profesijos mokytojų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo klausimai vis dar nėra išspręsti. Kadangi aukštosios mokyklos nevykdo profesijos mokytojų rengimo programų, profesinės mokyklos susiduria su kvalifikuotų profesijos mokytojų trūkumu.

Kita vertus, jau esamų profesijos mokytojų kvalifikacija ir technologinės kompetencijos nėra tobulinamos sistemingai ir nuolatos. 2007-2013 m. įgyvendintas profesijos mokytojų technologinių kompetencijų tobulinimo projektas, leidęs profesijos mokytojams dirbti su naujausiomis šalies ūkio įmonėse naudojamomis technologijomis, būtinas tęsti, bet šia tobulinimosi galimybe turėtų būti galima naudotis visose 17-oje ūkio šakų. Profesijos mokytojų tobulėjimas neturi apsiriboti pavieniais projektais konkrečiu ES struktūrinio finansavimo periodu. Profesijos mokytojų kvalifikacijos tobulinimo klausimas turi būti sprendžiamas sistemiškai – turi būti sutarta, kur gali kreiptis mokytojas, norintis tobulėti; mokytojas turi turėti galimybę rinktis tobulinimosi programas pagal jo poreikius; galimybė tobulintis turi būti suteikta tuo metu, kai profesijos mokytojui to labiausiai reikia ir mokytojui patogiu metu; turi būti tobulinamos ne tik profesinės kompetencijos, bet ir bendrosios bei pedagoginės. Atsižvelgiant į aukščiau įvardintas problemas, turi būti sukurta profesijos mokytojų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo sistema, galinti veikti ir be Europos Sąjungos struktūrinio finansavimo.

III. Profesiniai standartai ir V lygio profesinė kvalifikacija¹⁸

1. Pirmuoju profesinių standartų kūrimo etapu iki 2015 metų yra sukurti, **bet vis dar nepatvirtinti 10 profesinių standartų pagal ūkio sektorius**. Atsižvelgdama į tai, kad profesiniame standarte, kurių kiekvienas ruošiamas konkrečiam ūkio sektoriui, yra aprašomos

¹⁸ Švietimo programų lygmenų klasifikatoriuje, pateikiamame Lietuvos standartizuoto švietimo klasifikatoriuje švietimo programoms pagal lygius klasifikuoti, nėra nurodomas lietuviškas V lygio profesinės kvalifikacijos pagal ISCED 2011 pavadinimas. Angliškai tai yra *Short-cycle tertiary education*. Lietuvos standartizuoto švietimo klasifikatorius švietimo programoms pagal lygius klasifikuoti patvirtintintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2013 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. V-1232.

svarbiausios kiekvienam sektoriui charakteringos visų Lietuvos kvalifikacijos sandaros (toliau – LTKS) lygių kvalifikacijos, jis yra naudojamas rengiant nacionalines modulines profesinio mokymo programas ir kuriant vertinimo instrumentus, **Taryba skatina kuo greičiau kokybiškai patikslinti ir patvirtinti jau parengtus standartus.** Kartu Taryba atkreipia dėmesį, kad šalyje yra 17 ūkio sektorių, todėl **būtina kuo skubiau tęsti profesinių standartų sukūrimą ir patvirtinimą kitiems ūkio sektoriams.** Tam raginama pasinaudoti ES struktūrinių fondų lėšomis. Kartu, sprendžiant standartų legalizavimo klausimą, Taryba atkreipia dėmesį, kad paruoštos 60 modulių programų buvo ruošiamos pagal tuo metu galiojusius ar taip pat ruošiamus profesinius standartus. Todėl Taryba rekomenduoja suderinti dokumentus, tai yra, patikslinti parengtas modulines programas pagal naujai patvirtintus standartus.

Kuriant standartus, privalu suderinti teisės aktus, reglamentuojančius profesinį mokymą. Pavyzdžiui, vien profesinio standarto sampratos teisės aktuose yra aiškinamos nevienodai, tai yra, Profesinio mokymo įstatymo 2 str. 19 p. nurodoma, kad „Profesinis standartas – kvalifikacijų, joms įgyti reikalingų kompetencijų, vertinimo kriterijų ir metodų aprašas.“ Tuo tarpu švietimo ir mokslo ministro ir ūkio ministro 2015 m. balandžio 30 d. įsakymo Nr. V-11/4-294 „Dėl profesinio standarto struktūros, jo rengimo, keitimo ir papildymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ III skyriaus 11.4 papunktyje nurodoma, kad „Kvalifikacijos aprašą sudaro trumpas kvalifikacijos apibūdinimas (darbo sąlygos, darbo įrankiai, priemonės, prietaisai, įrenginiai, technologijos, ypatingi reikalavimai sveikatai, papildoma informacija), kompetencijos ir jų ribos, bendrieji gebėjimai, reikalavimai turimam išsilavinimui (profesinei patirčiai), rekomenduojama mokymo trukmė kvalifikacijai įgyti, kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai.“ Šis pateiktas apibūdinimas koncentruojasi tik į sudėtinę profesinio mokymo standarto dalį.

2. Profesinio mokymo problema išlieka penkto (toliau – V) lygio kvalifikaciją suteikiančių profesinio mokymo programų teikimas. Nors šiuo metu profesinio mokymo programomis suteikiamos kvalifikacijos apima pirmus penkis lygius iš aštuonių¹⁹, tačiau realiai yra teikiamos tik keturių lygių profesinės kvalifikacijos. Penkto lygio kvalifikacija

¹⁹ Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimą nr. 535 „Dėl Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo patvirtinimo“ 4 p., „Lietuvos kvalifikacijų sandarą sudaro 8 kvalifikacijų lygiai.“ Pagal 5 p. - „Kvalifikacijų lygiai išdėstyti pagal hierarchiją, atsižvelgiant į kvalifikacijas pagrindžiančią kompetenciją, kvalifikacijų įgijimo būdus ir kvalifikacijų lygius apibrėžiančius kriterijus.“. 8 p. apibrėžiama I-IV lygio kvalifikacijos: „I-IV lygio kvalifikacijos įgyjamos mokantis pagal profesinio mokymo ir (arba) bendrojo ugdymo programas ar savarankiškai arba iš profesinės veiklos patirties;“, o 9 p. – V lygio kvalifikacijos: „V lygio kvalifikacijos įgyjamos mokantis pagal mokymo programas, skirtas asmenims, turintiems profesinę kvalifikaciją ir nustatytos trukmės profesinės veiklos patirties, laipsnio nesuteikiančių studijų (išskyrus rezidentūros) programas ir (arba) iš profesinės veiklos patirties ir mokantis savarankiškai.“

buvo abstrakčiai apibrėžta Vyriausybės 2010 m. gegužės 5 d. nutarimu Nr. 535 „Dėl Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo patvirtinimo“:

„9. V lygio kvalifikacijos įgyjamos mokantis pagal mokymo programas, skirtas asmenims, turintiems profesinę kvalifikaciją ir nustatytos trukmės profesinės veiklos patirties, laipsnio nesuteikiančių studijų (išskyrus rezidentūros) programas ir (arba) iš profesinės veiklos patirties ir mokantis savarankiškai.“

Centrinis profesinis komitetas, vadovaudamasis Kvalifikacijų tvarkymo institucijos centrinio ir sektorinių profesinių komitetų uždavinių, funkcijų, komitetų sudarymo ir finansavimo tvarkos aprašo²⁰ 7.8. papunkčiu, nurodantį, kad Centrinis profesinis komitetas „svarsto ir siūlo sprendimus dėl ginčytinų kvalifikacijos sistemos formavimo klausimų“, tik 2016 m. vasario 24 d. posėdyje patikslino, kad V LTKS lygio mokymo programų reikalavimuose būtų nurodoma, kad asmuo, pretenduojantis mokytis pagal šią programą, turėtų ne mažiau kaip trejų metų profesinės veiklos patirties pagal įgyta ne žemesnę kaip IV LTKS lygio profesinę kvalifikaciją. Šiuo metu praktikoje teikiama viena tokia programa – „Svetingumo paslaugų administratorius“, kurią įgyvendina Karaliaus Mindaugo profesinio mokymo centras. Vėluojantis teisės aktų išaiškinimas, vėluojantis profesinių standartų rengimas ir patvirtinimas, aiškumo, kaip rengti tokias programas, nebuvimas teisės aktuose, sudaro visas neigiamas prielaidas profesinio mokymo įstaigoms ir kolegijoms, vykdančioms laipsnio nesuteikiančias studijų programas, ruošti V LTKS lygio programas. Tuo tarpu V lygio programų būtinybę nuolat pabrėžia darbdaviai²¹. Be to, siekiant užtikrinti V LTKS lygio programų kokybę ir atsižvelgiant į tai, kad šias programas gali teikti ir dalis aukštųjų mokyklų, tai yra, kolegijos, Taryba siūlo apsisvarstyti ir teisės aktuose numatyti būtinybę derinti V LTKS lygio programas su Studijų kokybės vertinimo centru.

Lietuvos švietimo taryba, siekdama, kad profesinis mokymas taptų visaverte Lietuvos švietimo sistemos dalimi, dar sykį akcentuoja, kad turi būti stiprinamas ugdymas karjerai (profesinis orientavimas), siejant jį su mokymosi visą gyvenimą principu; sprendžiama profesijos mokytojų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo problema; dabar sprendžiami materialinės bazės naudojimo ir atnaujinimo klausimai; skatinamas bendrojo ugdymo, profesinio mokymo, aukštojo mokslo ir verslo bendradarbiavimas; spartinamas šių problemų sprendimui būtinų teisės aktų kokybiškas rengimas ir tvirtinimas.

²⁰ Švietimo ir mokslo ministro 2010 m. spalio 29 d. įsakymas Nr. V-1909 „Dėl Kvalifikacijų tvarkymo institucijos centrinio ir sektorinių profesinių komitetų uždavinių, funkcijų, komitetų sudarymo ir finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

²¹ Viešosios politikos ir vadybos institutas, „Švietimo ir mokslo srities sektorių strateginė analizė. Galutinė ataskaita“, 2013 m. gruodžio 9 d., p. 59.